

УДК 004.73:654.1

ВЛАСНИЙ КАНАЛ НА YOUTUBE: АСПЕКТИ МОНІТОРИНГУ

Іван Братусь,

доцент кафедри образотворчого мистецтва
Київського університету імені Бориса Грінченка,
канд. філол. наук, доцент
(Київ, Україна)
e-mail: kulturolog@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8747-2611>

Зоряна Свердлик,

доцент кафедри документознавства та
інформаційно-аналітичної діяльності
Київського національного університету культури
і мистецтв, канд. іст. наук
(Київ, Україна)
e-mail: zsverdlyk@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2104-0920>

У статті проаналізовано основні функції моніторингу відеогостингу YouTube. Зокрема, використано авторський досвід роботи з відеогостингом в освітніх цілях. Особливу увагу автори зосередили на дослідженні принципів створення та підтримки власного каналу YouTube, оптимізації пошуку контенту, побудові якісних моделей списків відтворення. Зауважено, що при формуванні власного каналу YouTube необхідно розуміти, що цей інноваційний продукт базується на динамічній видозміні контенту і має враховувати потреби кінцевого споживача. Розглянуто панелі інструментів, що дають змогу управляти контентом каналу на відеогостингу YouTube – «Творча студія» та «Нова творча студія» (бета), які відрізняються графічним оформленням і функціональними специфікаціями, забезпечують можливість адаптації під конкретного користувача. Були досліджені ідентифікатори відео на YouTube, завдяки яким моніторинг відеоресурсів можливо здійснювати за різними критеріями: новизною (часом публікації), кількістю переглядів, пріоритетами користувача. Особливу увагу автори приділили системі внутрішньої ідентифікації відео на каналі YouTube, представленій ідентифікаторами – унікальними комбінаціями літер і цифр, які додатково використовуються для інтеграції сервісів YouTube в інші. З технічної точки зору це значно спрощує групування контенту, точний пошук та унеможливорює фальсифікацію. Розглянуто питання про дотримання авторського права. Зауважено, що при будь-якій спробі використання фрагментів з інших джерел, як правило, це стосується популярних сучасних музичних творів та художніх фільмів, можливе блокування власного каналу YouTube. Одним зі способів уникнення блокування при використанні чужого відеоконтенту є політика монетизації, що передбачає розподіл прибутку від реклами між YouTube та власником. Зроблено висновок, що використання відеоконтенту, зокрема в освітніх цілях, є перспективним напрямом подальших наукових досліджень і потребує детальнішого вивчення для втілення у практику.

Ключові слова: YouTube, відеогостинг, контент, Інтернет, пошукові запити, авторське право, сайт.

ВСТУП

Використання різноманітних інтернет-сервісів сьогодні стає нормою для вчених, педагогів, громадських діячів й усіх активних членів суспільства. Кожному, хто прагне бути обізнаним у сучасних інноваційних технологіях, необхідно вибудувати гнучку систему сприйняття новацій, здійснити формалізацію та стандартизацію процесів пошуку, передавання і зберігання інформації.

Одними з інноваційних веб-інструментів сучасності є відеогостинги, що дають змогу завантажувати і переглядати відео у браузері, наприклад, через спеціальний програвач (McKendrick, 2018), не здійснюючи завантаження відеоконтенту на персональний комп'ютер. Щодня кількість користувачів мережі Інтернет, які переглядають відео в режимі он-лайн, зростає і, відповідно, підвищується потреба у створенні відеогостингів, які б задовольнили пошукові запити різних категорій користувачів.

Сьогодні одним із найбільш популярних світових відеогостингів є YouTube. YouTube – це не тільки платформа для обміну відео, але й одна із зручних пошукових систем в Інтернеті. Тільки замість звичайних сайтів тут канали, а замість сторінок зі статтями – відеоролики (Відеоканал на YouTube..., 2018). Саме внутрішня логіка механізмів YouTube надає йому перевагу в конкурентній боротьбі між сучасними виробниками інтернет-контенту за «глядача і слухача».

Науковий аналіз застосування інтернет-сервісів у різних сферах діяльності перебуває поки що на етапі становлення, оскільки їх кількість, функціональні можливості і призначення з кожним днем зростають у геометричній прогресії. У наукових дослідженнях розглядаються особливості застосування інтернет-інструментів у професійній діяльності (Боброва, Трофимов, 2014) чи кроскультурному контексті (Манович, 2017), переваги інтернет-технологій для ведення бізнесу (Ших, 2010; Шмидт, Розенберг, Ігл, 2015; McKendrick, 2018). Деякі розвідки зосереджуються на комерційній складовій інтернет-сервісів (Ших, 2010), зокрема і YouTube, розглядають його як ефективне досягнення особистого успіху (Каланджи, 2016; Робина Гудина, 2017; Соколов, Жуковский, Назарчук, 2017; Marek, 2013; Vernallis, 2013). Водночас не достатньо осмисленими на науковому рівні, залишаються питання щодо моніторингу контенту YouTube, зокрема у тих частинах, що стосуються функціональної складової та налаштування різноманітних параметрів роботи власного каналу YouTube.

Метою статті є узагальнення досвіду авторів моніторингу власного каналу YouTube, застосування системи внутрішньої ідентифікації на відеогостингу, принципів дотримання авторського права при розміщенні контенту на канал YouTube.

Під час дослідження використовувались такі *методи*: аналіз джерел створення списків відтворення, досвіду застосування комплексного відбору відеоконтенту. За допомогою методу структурно-функціонального аналізу вдалося охарактеризувати структуру власного каналу YouTube, панелі інструментів для роботи з відео, їх призначення та функціональні можливості. Методом експерименту досліджено основні характеристики YouTube каналу, розкрито особливості реалізації авторського права при роботі з відеогостингом.

YOUTUBE: СЕРВІСИ ПОШУКУ І МОНІТОРИНГУ

Безумовно, сьогодні неможливо просто імітувати процес створення власного каналу на YouTube – він має відповідати всім нормам успішного просування контенту. І норми ці не стільки «писані», скільки «неписані». Вони не встигли формалізуватися в конкретні методичні вказівки. При цьому самі процеси структурування каналу чітко регламентовані, оскільки нормативна уніфікація робить можливою консолідацію численних інформаційних потоків у загальну матрицю комерційного продукту.

Відеогостингу YouTube притаманна концепція agile, що передбачає надзвичайну гнучкість у розробці та впровадженні. Основні підходи agile, закладені в YouTube, передбачають пріоритет реакції на зміни. Окрім цього, особистість ставиться вище процесів та інструментів, а робоче програмне забезпечення виголошується важливішим за документацію. Тобто, концепцією функціонування YouTube передбачено зосередження на побудові такого каналу, який відповідав би очікуванням кінцевих користувачів тією ж мірою, що й ідеї «творців» каналу. Безумовно, подібні ефективні практики мають базуватися на органічному поєднанні глибоких техніко-технологічних і психологічних особливостей YouTube.

При формуванні власного каналу на YouTube необхідно розуміти, що цей інноваційний продукт базується на динамічній видозміні контенту і має враховувати потреби кінцевого споживача. Цілодобово десятки тисяч розробників соціальних мереж моніторять інформаційний простір і вносять відповідні корективи у свої розробки. Постійне коригування і планування змін зумовлені конкурентною природою інформаційного ринку – необхідно не тільки відповідати викликам часу, але й випереджати ці вимоги.

YouTube – саме такий оптимальний інструмент. У концепції цього сервісу закладено постійний моніторинг суспільно-політичної, громадської, економіко-правової ситуації. Це дає змогу «власникам» каналів YouTube приймати зважені рішення щодо просування контенту та його трансформацію в найбільш ефективні форми (із пропорційною кореляцією змісту).

Розглянемо конкретні аспекти моніторингу конте на відеогостингу. Станом на листопад 2018 р. у системі YouTube наявні два паралельні інтерфейси панелі керування каналом, що умовно називаються «Творча студія» та «Нова творча студія» (бета). Вони розрізняються графічним оформленням і функціональними специфікаціями. На момент написання статті (кінець 2018 р.) існує можливість здійснення перемикання між інтерфейсами, що уможливорює процес адаптації користувачів різних категорій до нововведень. Але з початку 2019 р. перехід на «старий» інтерфейс буде заблоковано (див. рис. 1).

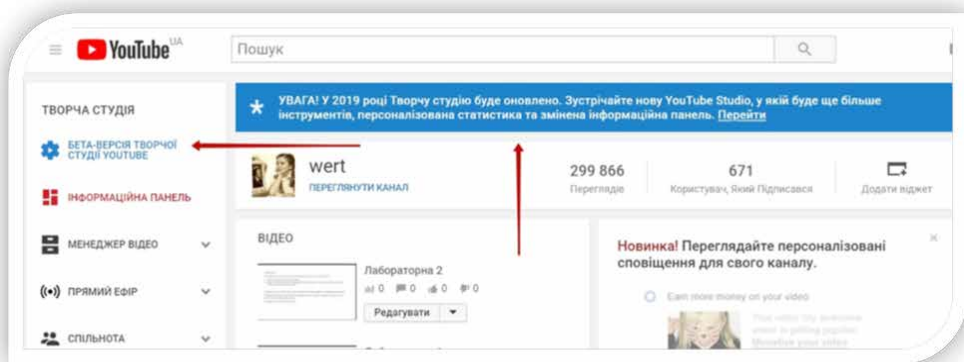

Рис. 1. Перемикання режимів «Творчої студії» та попередження про припинення цієї можливості.
Джерело: <https://www.youtube.com>

Загалом «Творча студія» містить на сьогодні контекстну інформаційну панель, що дає змогу керувати власним каналом. До цих підпунктів інформаційної

панелі належать такі позиції: «Менеджер відео», «Прямий ефір», «Спільнота», «Канал», «Аналітика», «Переклади й субтитри» та режим «Створити». Кожна позиція містить підпункти. Таких підпунктів, як правило, небагато. Наприклад, «Менеджер відео» їх має три – «Відео», «Списки відтворення» та «Повідомлення про авторські права» (див. рис. 2).

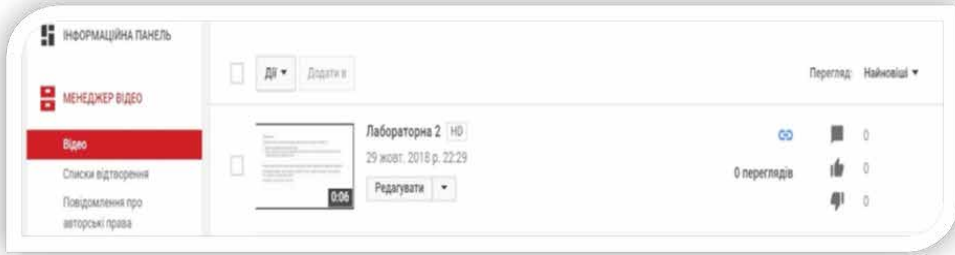

Рис. 2. Розділ «Відео». Джерело: <https://www.youtube.com>

При цьому доступні функції керування вже в правій частині. Ці функції покликані оптимізувати контент каналу. У рубриці «Перегляд» існує можливість відсортувати наявні відео згідно з поточними завданнями. За замовчуванням стоїть пріоритет «Найновіші», але власнику доступний ще й опція «Найчастіше переглядалися». Крім кількості переглядів і дати завантажень можна паралельно сортувати файли за режимом доступу та типом монетизації (див. рис. 3).

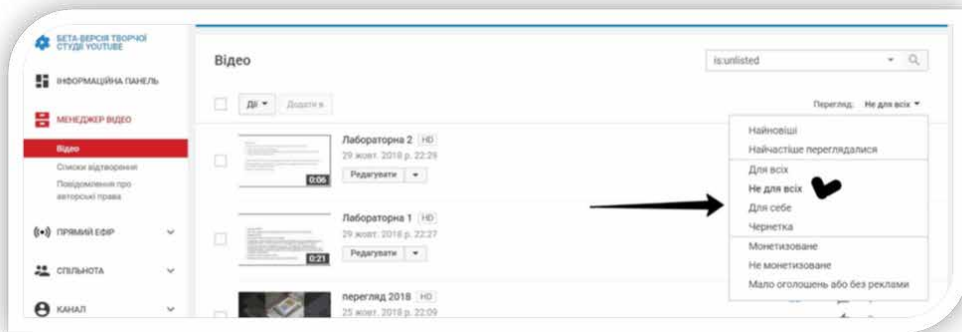

Рис. 3. Приклади сортування файлів на каналі YouTube.
Джерело: <https://www.youtube.com>

Для більш ретельного пошуку існують точніші фільтри, що входять у розділ меню «Пошук відео», в якому містяться налаштування пошуку, що повинні зробити його максимально ефективним. Ці налаштування розміщені у вікні «Пошук» і викликаються натисканням на клавіатурі стрілки «вниз». На першому місці знаходиться пошук за ідентифікатором відео. Природно, що YouTube намагається якомога ширше запровадити систему внутрішньої ідентифікації – це технічно значно спрощує групування контенту, точний пошук та унеможливорює фальсифікацію. Ці ідентифікатори складаються з унікальної комбінації літер і цифр і додатково використовуються для інтеграції сервісів YouTube в інші. Крім

електронної адреси в розширених налаштуваннях є ідентифікатор користувача та ідентифікатор каналу (див. рис. 4).

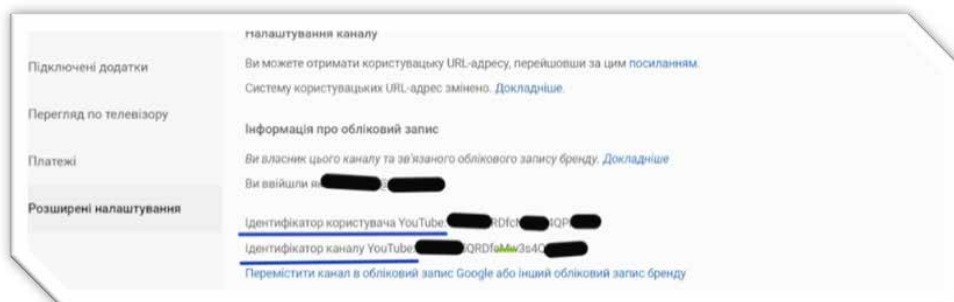

Рис. 4. Ідентифікатори користувача та каналу.
Джерело: <https://www.youtube.com>

Третім ідентифікатором є безпосередньо номер відео – тотожний із його адресою, – який становить її змістову частину. Наприклад, для відео «Гейміфікація» з каналу адреса – <https://youtu.be/oflHnu4f9MI>, в якій міститься ідентифікатор відео (video_id) – oflHnu4f9MI. Саме за цим ідентифікатором можна здійснювати точний пошук. Навіть слово з назви може давати більш розлогий результат, ніж ідентифікатор (див. рис. 5).

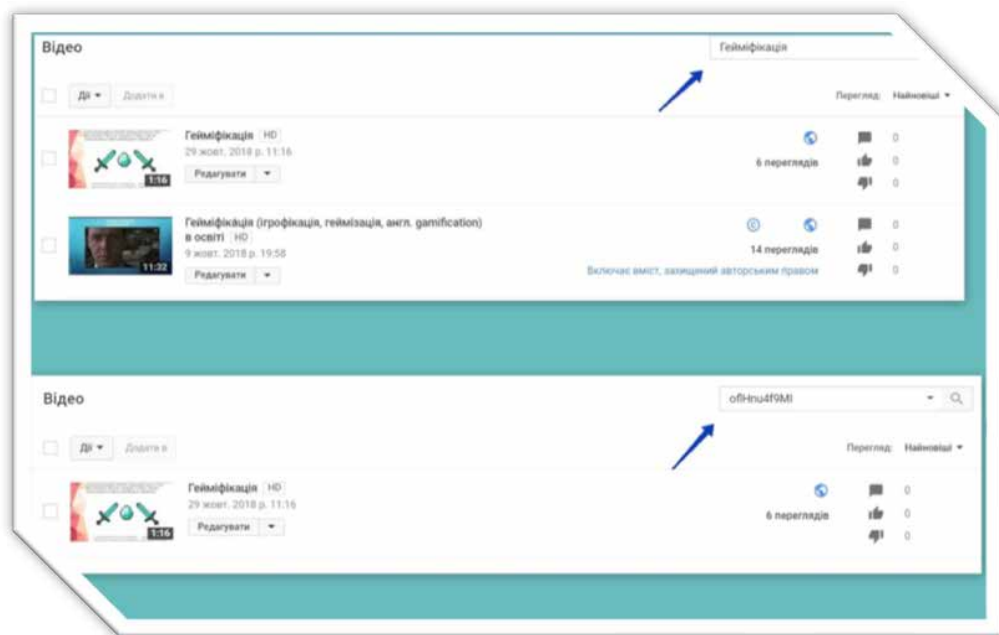

Рис. 5. Відмінності у застосуванні різних варіантів пошуку відео на YouTube.
Джерело: <https://www.youtube.com>

Безумовно, сам ідентифікатор не зовсім зручний для поширення, адже він орієнтований на машинний пошук. Перевагою такого ідентифікатора для користувачів є можливість точнішого пошуку відео серед багатьох подібних. При цьому сама адреса відео часто «захована» у гіперпосиланні в картинці чи тексті. Вважаємо, що для ефективного налагодження каналу необхідно зважати на каталогізацію ідентифікаторів. Це дає змогу робити точні інтегративні кроки, унеможлиблює дублювання.

Наступні три категорії пошуку «Назва», «Теги» та «Містить слова». При цьому можливо застосовувати параметри конфіденційності («Для всіх», «Не для всіх», «Приватне», «Чернетка») та вказувати проміжок дати завантаження. Бракує лише фільтра за тривалістю відео, хоча в загальному пошуку він присутній. Також ігнорується роздільна здатність відео. Можливо, ці параметри пошуку будуть додані згодом, утім не виключено, що на разі вони не мають широкої популярності серед користувачів.

За наявності зазначених фільтрів, у каналі відсутній фільтр за елементом порушення авторського права, що є частим явищем у сучасних реаліях. Сортування за цим принципом відбувається в ручному режимі. Відео позначені відповідною позначкою (див. рис. 6) або можна використовувати підпункт «Повідомлення про авторські права», що вміщує повідомлення про всі випадки порушення.

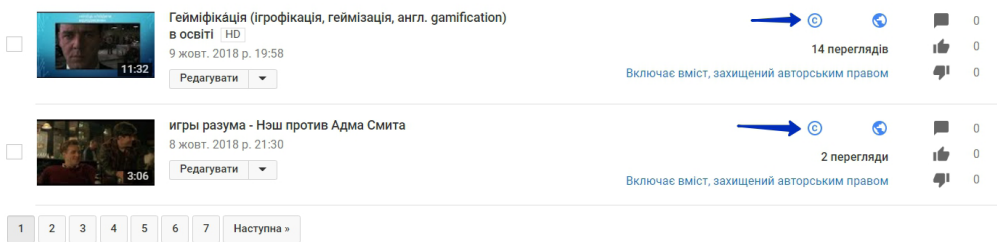

Рис. 6. Позначка авторського права у відеогостингу YouTube
Джерело: <https://www.youtube.com>

Набагато менше уваги в YouTube приділено спискам відтворення, що становлять важливу частку загального контенту. Фактично передбачається лише пошук за ключовими словами в усіх списках чи створення нового списку відтворення. Більш розширені можливості враховано в режимі редагування, де містяться інструменти для колективної роботи.

Важливо, що на каналі можуть бути списки «Створені» та «Збережені». «Збережені» списки відтворення – це кимось створена колекція відеороликів. За природою збереження у власному каналі подібного ресурсу більше схоже на «закладку». Посилання на цей список існує в «екосистемі» чужого каналу, що передбачає імовірність того, що в будь-який момент список можуть видалити, відредагувати чи обмежити до нього доступ стороннім. Тому варто уникати захоплення практикою виключно збереження сторонніх списків відтворення.

Більш практичним є створення власних списків відтворення. Безумовно, для забезпечення себе від небажаних змін контенту, варто використовувати лише особистий відеоряд. Це унеможлиблює несанкціоноване «переписування» відео з чужих джерел. В іншому випадку, у власному списку відтворення щомиті може з'явитися напис «Приватне відео» (див. рис. 7) чи «Відео видалено» (див. рис. 8).

Рис. 7. «Приватне відео» у списку відтворення.
Джерело: <https://www.youtube.com>

Рис. 8. «Відео видалено» у списку відтворення.
Джерело: <https://www.youtube.com>

Подібні випадки можливі й із самостійно створеними відео в разі використання (свідомого чи ні) стороннього контенту. Це може бути декілька секунд пісні чи фото, що заблоковані власником. Як правило, це стосується популярних сучасних музичних творів та художніх фільмів. Кожний елемент стороннього продукту наражає на небезпеку автоматичної «скарги» YouTube, що створює ризик ухвалення рішення про обмеження. Воно може бути повним або частковим.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І МОНЕТИЗАЦІЯ КОНТЕНТУ

Подібне блокування розроблене з урахуванням авторського права та підтверджується посиланням на конкретний хронометраж проблемної ділянки відео, вказівкою на заявника та формулюванням претензії. Повідомлення про блокування має приблизно такий текст: «У вашому відео знайдено захищений авторським правом вміст. Ваше відео не можна відтворювати в деяких країнах через політику користувача, який надіслав претензію». Окремо подаються країни, де відео заблоковано (див. рис. 9).

Це рішення про блокування не є остаточним, і можна спробувати подати заявку на розблокування. YouTube пропонує «готове» формулювання: «Я вважаю, що ця претензія щодо авторських прав недійсна, з огляду на вказане нижче:

- «У мене є CD/DVD або я купив(-ла) пісню в мережі».
- «Я не продаю це відео та не заробляю на ньому гроші».
- «Я надав(-ла) посилання в цьому відео».
- «Відео є моїм оригінальним вмістом, і я володію всіма правами на нього».
- «У мене є ліцензія або дозвіл власника відповідних прав на використання цього матеріалу».

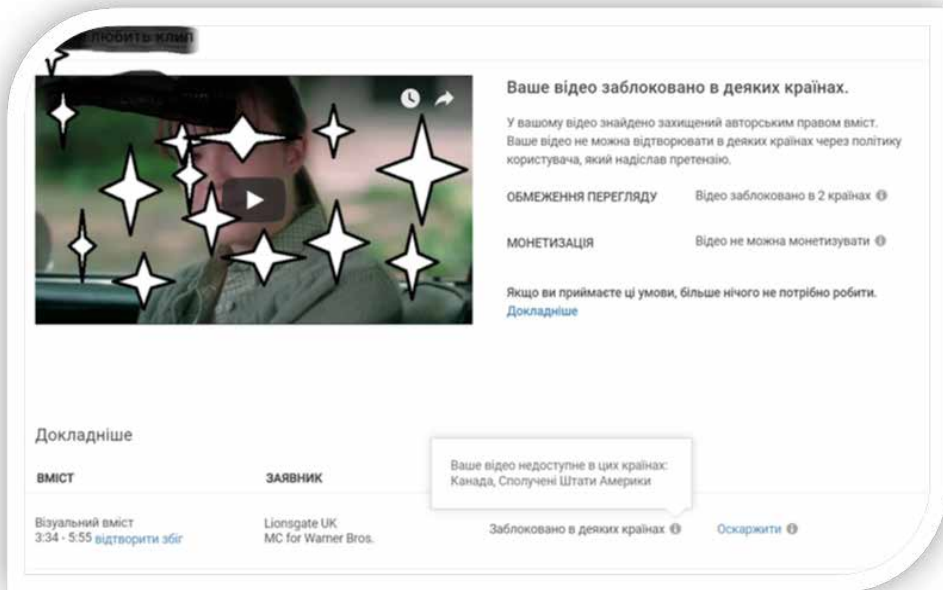

Рис. 9. Приклад блокування відео на YouTube для перегляду у США та Канаді.
Джерело: <https://www.youtube.com>

– «Мое використання вмісту відповідає юридичним вимогам щодо добросовісного використання або чесної угоди згідно з чинним законодавством у галузі авторських прав».

– «Вміст є загальнодоступним або не підпадає під захист авторським правом».

Обрати можна лише одну позицію. Одразу варто зауважити, що більшість із наведених «аргументів» у переліку призводять лише до підтвердження блокування. Тому варто враховувати можливість блокування при будь-якій спробі використання фрагментів з інших джерел. Практика блокування покликана застерегти користувачів від копіювання відеоконтенту інших. Це заохочує створювати власний оригінальний продукт в умовах здорової конкуренції.

Відповідно до цього YouTube розробляє більш гнучкі інструменти використання. Вони базуються на політиці монетизації, що заохочує власників оригінального контенту до пом'якшення претензій. Ця політика передбачає розподіл прибутку від реклами між YouTube та власником. У разі подібного застереження здійснюється монетизація незалежно від її включення на каналі користувача: «У вашому відео знайдено захищений авторським правом вміст. Користувач, який надіслав претензію, дозволяє використовувати свій вміст у вашому відео YouTube. Однак у вашому відео може з'явитися реклама» (див. рис. 10).

Як бачимо, здійснювати моніторинг каналу YouTube можна за багатьма критеріями і параметрами. Однак дотримання правил публікаційної політики і використання матеріалів відеогостингу є обов'язковим для всієї «ютуб-спільноти».

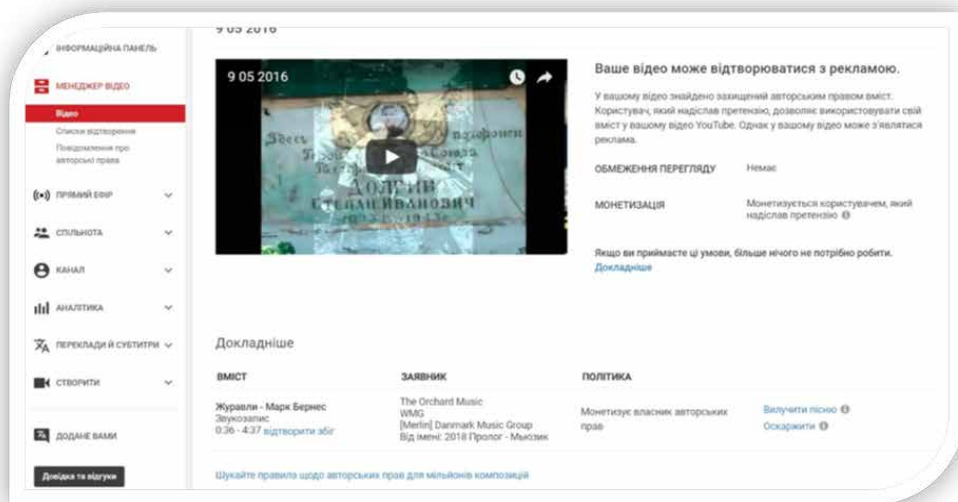

Рис. 10. Монетизація відео власником авторських прав.
Джерело: <https://www.youtube.com>

ВИСНОВКИ

Отже, розглянувши використання можливостей інструментів YouTube для оптимізації і моніторингу списків відтворення та відеороликів, можемо сказати, що, передусім, особливу увагу необхідно надавати алгоритмам пошуку, розділам «Творчої студії» YouTube та дотриманню авторського права. Безумовно, ця тема тільки починає набувати актуальності в українській гуманітаристиці та потребує всебічного розгляду. Проблемним виявляється той фактор, що багато термінів і явищ відеогостингу ще не внормовані на науковому рівні. Перспективними вважаємо дослідження щодо монетизації та спільної роботи з відео, можливості проведення он-лайн трансляцій та застосування YouTube в освітньому процесі.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Боброва И. И., Трофимов Е. Г. Информационные технологии в образовании : практический курс. 2-е изд., стер. Москва : Флинта, 2014. 195 с.
- Відеоканал на YouTube: як використовувати його для бізнесу. URL: <https://lemarbet.com/ua/razvitiie-internet-magazina/videokanal-na-youtube/> (дата звернення : 11.12.2018).
- Каланджи К. Ваше собственное успешное шоу или сериал на YouTube: зарабатываем деньги, славу, строим карьеру с помощью YouTube : практическое руководство. Санкт-Петербург : Профессиональная литература, 2016. 237 с.
- Манович Л. Теории софт-культуры / [пер. с англ. А. Бадоян, Н. Лебедева. Нижний Новгород : Красная ласточка, 2017. 203 с.
- Робина Гудина. YouTube: «Волшебная кнопка» успеха. Создай канал на миллион просмотров. Москва : АСТ, 2017. 200 с.
- Соболев Н., Жуковский К., Назарчук Р. YouTube: путь к успеху: [с исправлениями и дополнениями : как получать фуры лайков и тонны денег]. Москва : АСТ, 2017. 382 с.

- Ших К.. Эра Facebook: как использовать возможности социальных сетей для развития вашего бизнеса / пер. с англ. М. Фербера. Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2010. 295 с.
- Шмидт Э., Розенберг Дж., Игл А. Как работает Google / пер. с англ. Д. Барретт. Москва : Эксмо, 2015. 379 с.
- Marek R.. Understanding YouTube: über die Faszination eines Mediums. Bielefeld : Transcript, 2013. 393 p.
- McKendrick J. Contributor Cloud Computing Simply Isn't That Scary Anymore: Survey. URL: <http://tucha.ua/trends/hmarniservisi-ne-taki-vzhe-j-strashni-pereklad-statti/> (дата звернення : 09.12.2018).
- Vernallis C. Unruly media: YouTube, music video, and the new digital cinema. Oxford : Oxford univ. press, cop., 2013. 354 p.

REFERENCES

- Bobrova, I. I. & Trofimov, E. G. (2014). Informatsionnyie tehnologii v obrazovanii [Information technology in education]. Moscow : Flinta [in Russian].
- Videokanal na YouTube: yak vikoristovuvati yogo dlya biznesu (2018). [Video channel on YouTube: how to use it for business]. Retrieved from <https://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/videokanal-na-youtube/> [in Ukrainian].
- Kalandzhi, K. (2016). Vashe sobstvennoe uspeshnoe shou ili serial na YouTube: zarabatyivaem dengi, slavu, stroim kareru s pomoschyu YouTube [Your own successful show or series on YouTube: making money, fame, building a career via YouTube]. St. Petersburg : Professionalnaya literatura [in Russian].
- Manovich, L. (2017). Teorii soft-kulturyi [Soft culture theories]. Nizhny Novgorod : Krasnaya lastochka [in Russian].
- Robina, Gudina. (2017). YouTube: "Volshebnyaya knopka" uspeha. Sozday kanal na million prosmotrov [Magic "success button". Create a channel for a million views]. Moscow : ACT [in Russian].
- Sobolev, N., Zhukovskiy, K. & Nazarchuk R. (2017). YouTube: put k uspehu: [s ispravleniyami i dopolnениями : kak poluchat furyi laykov i tonnyi deneg] [YouTube: a path to success: [with corrections and additions: how to get truck of likes and tons of money]]. Moscow : ACT [in Russian].
- Shih, K. (2010). Era Facebook: kak ispolzovat vozmozhnosti sotsialnyih setey dlya razvitiya vashego biznesa [The Facebook Era: How to use social networking to develop your business]. Moscow : Mann, Ivanov i Ferber [in Russian].
- Shmidt, E., Rozenberg, D. & Igl, A. (2015). Kak rabotaet Google [How Google operates]. Moscow : Eksmo [in Russian].
- Marek, R. (2013). Understanding YouTube: über die Faszination eines Mediums. Bielefeld : Transcript [in Deutsch].
- McKendrick, J. (2018). Contributor Cloud Computing Simply Isn't That Scary Anymore: Survey. Retrieved from <http://tucha.ua/trends/hmarniservisi-ne-taki-vzhe-j-strashni-pereklad-statti/> [in English].
- Vernallis, C. (2013). Unruly media: YouTube, music video, and the new digital cinema. Oxford : Oxford univ. press, cop [in English].

УДК 004.73:654.1

Ivan Bratus,

Associate Professor of the Department of Fine Arts at the Borys Grinchenko Kyiv University,

Ph.D. in Philological Sciences, Associate Professor (Kyiv, Ukraine)

e-mail: kulturolog@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8747-2611>

Zoriana Sverdlyk,

Associate Professor of Kyiv National University of Culture and Arts, Ph.D. in Historical Sciences

(Kyiv, Ukraine)

e-mail: zsverdlyk@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2104-0920>

PERSONAL CHANNEL ON YOUTUBE: ASPECTS OF MONITORING

The article analyzes the main functions of monitoring YouTube video hosting, in particular, the authors' experience of video hosting for educational purposes. The authors focused on studying the principles of creating and maintaining their own YouTube channel, optimizing content search, building high-quality models of playlists. It is noted that when designing your own YouTube channel, it must be understood that this innovative product is based on dynamic content modification and should take into account the needs of the end user.

The present research analyzes the toolbars that control the content of the channel on the YouTube video hosts, namely, Creative Studio and New Creative Studio (Beta), which are distinguished by graphic design and functional specifications that provide the ability to adapt to a particular user. The present research studies video identifiers on YouTube, which make it possible to monitor video resources by various features: novelty (publication time), number of views, user priorities. The authors paid special attention to the system of internal identification of videos on the YouTube channel, represented by the following identifiers: unique alphanumeric combinations, which are additionally used to integrate YouTube services into others. From a technical point of view, it significantly simplifies the grouping of content, exact search and eliminates falsification.

Attention is drawn to copyright infringement issues on YouTube and possible ways to avoid them. It is noted that any attempt to use fragments from other sources, as is generally the case with popular contemporary musical and feature films, may lead to blocking your own YouTube channel. One way to avoid blocking someone else's video content is by monetization policy, which involves distributing revenue from advertising between YouTube and the owner. The authors concluded that the use of video content, in particular for educational purposes, is a promising direction for further research and requires a more detailed study for practical application.

Key words: YouTube, video hosting, content, Internet, search inputs, copyright law, site.